

5. tema – SVETI LUDVIK, SOCIALNA PRAVIČNOST IN EVANGELIZACIJA¹

»Pogosto je poleti po sveti maši sedel v gozdu blizu Vincennesa. Naslonil se je na hrast, mi pa smo posedli okrog njega. In vsak, ki je imel kak problem, je lahko govoril z njim, brez, da bi mu kdo grozil.« (Jean de Jounville, Življenje svetega Ludvika)

»Če bo Božja volja, da boš maziljen kot so posvečeni francoski kralji, se potruji, da boš imel lastnosti, ki spadajo h kralju, posebej, da se nikoli ne ločiš od pravice.« (Sveti Ludvik svojemu sinu Filipu)

Zgodovinsko ozadje: »SVETI LUDVIK, NOVI SALOMON«

Kljub temu, da se pojem »družbeni nauk Cerkve« prvič pojavi šele na koncu 19. stoletja, je njegov koncept osnovan že v 13. stoletju in se razvija na treh področjih: v ekonomiji se kaže predvsem v boju proti oderuštvi; v politiki predstavlja trud za mir; v religiji pa je podpora za evangelizacijo, ki je v tistem času pomenila ravnanje s heretiki in drugače vernimi.

Sveti Ludvik je želel slediti stopinjam Salomona – vzoru modrega in pravilnega kralja – za to priča njegova pripravljenost, da osebno deli pravico in je posrednik tako med fevdnimi gospodi ali med njimi in ljudstvom. Velikodušna finančna podpora, ki jo je dal na razpolago za gradnjo bolnišnic (zgradil jih je med 15 in 20) in za druge pobude, kaže na njegovo skrb, da tudi ubogi dobijo dovolj vsaj za osnovno preživetje, do česar so upravičeni.

Pod vplivom frančiškove duhovnosti si je sveti Ludvik skladno s svojim kraljevskim položajem prizadeval, da bi bil nenavezan na materialne dobrine. V praksi je to pomenilo, da so njegova oblačila bila preprosta, da si je za mizo vedno v kozarec najprej nalil vode in šele nato vino in da se je, če je le bilo mogoče, veliko postil.

Njegova kanonizacija ga je naredila za vzor krščanskega kralja.

¹ Vir: <http://www.catholique78.fr/8-themes-approfondir-0010200>. Tema je povzela Michèle Altmeyer, OFS, s prijaznim privoljenjem škofije Versailles.

Pastoralni vidik: "V SREDIŠČU JE ČLOVEŠKA OSEBA V VSEH SVOJIH RAZSEŽNOSTIH"

Sveti Ludvik je utelešal podobo pravičnosti. Vpeljal je celo neposredno obliko razsojanja, ko si je vzel pravico, da na upravičeno prošnjo spremeni rzsodbo fevdalnih gospodov. Tako je dal vzor višje avtoritete, katere skrb je opozarjanje vsakega na njegove pravice in dolžnosti.

Dojemanje pravičnosti tako na duhovni kot na časovni ravni ima neposredno zvezo z evangelijem in se je razvilo v kontekstu krščanstva, kar kaže tudi pisanje Tomaža Akvinskega o »pravični meri«.

Sedanja gospodarska kriza nam ponuja priložnost, da pregledamo svoj odnos do uporabe materialnih sredstev – kako ravnamo z denarjem in svojimi talenti? Kako jih uporabljamo, da bi služili družbi in skupnemu dobremu? Koliko prostega časa posvetimo družinskemu življenju, sestrām in bratom v OFS, koliko ga uporabimo zase in

koliko ga namenimo duhovnosti? Nam grozi, da bi postali »skoraj sužnju materializmu«?

In kaj je pravična družba? Je družba, ki prepozna posameznikove sposobnosti in mu omogoči, da jih lahko razvije in uporabi skozi svoje delo in trud. Družba, ki se bori proti revščini, tako materialni kot duhovni. Družba, ki je pozorna, da se noben človek (tako v naši državi kot kjerkoli drugje) ne zvede na raven zgolj sredstva proizvodnje (glej Generalne konstitucije, členi 18-23).

Skrb za pravičnost, ki je bila navzoča v Ludvikovem srcu, nas naj nagovarja, da damo svoja sredstva in duhovno bogastvo na razpolago tudi drugim.

OD SVETEGA LUDVIKA DO DANES

Biti navzoč v svetu

Opažamo sramotno zlorabo pravilnosti v našem okolju? Kristus nas opozarja na to, ko nam pravi: »Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« (Mt 25,40) Katera sredstva imamo na voljo za boj proti nepravilnosti?

Prenos

Kako pomagamo našim otrokom in mladim, da bi postali pozorni na družbeno pravičnost, ki je nerazdružljivo povezana s krščanstvom?

Duhovno življenje

V času, ko čakamo na prihod Jezusovega kraljestva pravičnosti in ljubezni, ki jo Bog želi, smo povabljeni, da za to molimo ter da prevzamemo svoj del odgovornosti za spremembo situacije, v kateri smo. Smo vedno sposobni združiti molitev in odgovornost?

Poslanstvo

Za svetega Ludvika je bila evangelizacija bistvena komponenta za spodbujanje pravičnosti, kajti vsakemu bi moral biti omogočen dostop do Božje besede. Lahko tako dojemanje evangelizacije osvetli sodobni poziv k novi evangelizaciji?

Vzgoja

Na področju družbene doktrine Cerkve obstaja dokument Kompendij družbenega nauka Cerkve, ki povzema izkušnje in krčanski premislek o družbenih vprašanjih. Koliko ta skrb Cerkve zadeva tudi mene (je moja skrb)?

Življenje v skladu z drugim vatikanskim cerkvenim zborom

Bistvena enakost vseh ljudi in socialna pravičnost

pravicah osebe, naj bo to zaradi spola, rodu, barve, socialnega položaja, jezika ali vere, je treba premagati in odpraviti, ker nasprotuje božjemu načrtu. Zares je žalostno ugotavljati, da še sedaj niso povsod zajamčene te temeljne pravice, ki gredo osebi. Tako npr. če se ženski odreka možnost, da bi si svobodno izbrala zakonskega druga in se odločila za svoj življenjski stan, ali da bi imela dostop do iste stopnje vzgoje in izobrazbe, kakršna je priznana moškemu.

3. Dalje: Čeprav res obstoje med ljudmi upravičene razlike, vendar enako dostojanstvo oseb zahteva, da pride do bolj človeških in pravičnih življenjskih razmer. Prevelike gospodarske in družbene neenakosti med člani ali narodi ene same človeške družine resnično zbuja pohujšanje in nasprotujejo socialni pravičnosti, pravšnosti, dostojanstvu človeške osebe, pa tudi družbenemu in mednarodnemu miru.

4. Človekoljubne ustanove, bodisi zasebne bodisi javne, naj si prizadevajo, da bi se postavile v službo človekovega dostojanstva in njegovega cilja; pri tem naj se hkrati

odločno borijo zoper sleherno obliko družbenega in političnega zaslužnjevanja; in branijo naj osnovne pravice ljudi v vsaki politični ureditvi. Da, te ustanove se morajo polagoma uskladiti z duhovnimi stvarnostmi, ki so izmed vseh najvišje, čeprav bo za doseg želenega cilja včasih treba precej časa.

(*Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu "Gaudium et spes", člen 29*).

Živeti evangelij (Lk 14,12-24)

Prilika o veliki gostiji

12 Tistemu, ki ga je povabil, pa je govoril: »Kadar prirejaš kosilo ali večerjo, ne vabi ne prijateljev ne bratov ne sorodnikov

ne bogatih sosedov, da te morda tudi oni ne povabijo in ti povrnejo.

13 Nasprotno, kadar prirejaš gostijo, povabi uboge, pohabljenе, hrome, slepe, 14 in blagor tebi, ker ti ne morejo povrniti; povrnjeno ti bo namreč ob vstajenju pravičnih.«

15 Ko je to slišal nekdo izmed tistih, ki so sedeli pri mizi, mu je rekel:

»Blagor tistemu, ki bo obedoval v Božjem kraljestvu!«

16 On pa mu je rekel: »Neki človek je priredil veliko večerjo in jih je mnogo povabil nanjo.

17 Ko je bil čas za večerjo, je poslal svojega služabnika

povabljenim povedat, naj pridejo, ker je že vse pripravljeno. 18 Vsi pa so se začeli v en glas opravičevati.

Prvi mu je rekel: »Njivo sem kupil in si jo moram iti ogledat; prosim te,

imej me za opravičenega!«

19 Drugi je dejal: »Pet jarmov volov sem kupil in jih grem preizkusit; prosim te, imej me za opravičenega!«

20 Špet drugi mu je rekel: »Oženil sem se in zato ne morem priti.«

21 Služabnik se je vrnil in to sporočil svojemu gospodarju. Tedaj se je hišni gospodar razsrdil in dejal svojemu služabniku: »Pojdi brž na mestne ceste in ulice in pripelji sem uboge in pohabljenе, slepe in hrome.«

22 Služabnik je rekel gospodarju: »Gospod, zgodilo se je, kar si naročil, in še je prostor.«

23 Tedaj je gospodar rekel služabniku: »Pojdi na pota in vzdolž ograj in prisili ljudi, naj vstopijo, da se napolni moja hiša. 24 Kajti povem vam: Nobeden izmed onih povabljenih mož ne bo okusil moje večerje.«

